

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційні методи, технології та практики в системі соціальної роботи

Назва дисципліни

Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність – І 10 Соціальна робота та консультування

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Соціальна робота та консультування

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС

Шифр дисципліни – ОФП.03

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Соціальної роботи і соціальної педагогіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	5	150	50	32		18		100			+	
З	1	1	5	150	14	10		4		136			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота та консультування» за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування

Робоча програма складена Ганна РІДКОДУБСЬКА д-р. пед. наук, проф.
Підпис автора Назовий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

Протокол від 29 серпня 2025 № 1 Зав. кафедри Олена ВАСИЛЕНКО
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо-професійної програми, д-р. пед. наук, проф.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Юрій БРИНДІКОВ

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Інноваційні методи, технології та практики в системі соціальної роботи» є складовою обов'язкової частини дисциплін фахової підготовки фахівців другого (магістерського) освітнього рівня за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування за освітньо-професійною програмою Соціальна робота та консультування.

Пререквізити – вихідна

Постреквізити – ОЗП.01 Наукові дослідження в соціальній роботі: сучасні методи та цифрові технології, ОФП.05 Фахова (консультативна) практика, ОФП.06 Переддипломна практика, ОФП.07 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК); Здатність виявляти ініціативу та підприємливість (ЗК 06); Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 07); Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 08); Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи (ФК 04); Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій (ФК 10); Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій (ФК 15). Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність (ФК 16); Здатність використовувати інноваційні методи, практики та цифрові технології у соціальній роботі, професійно розвиватися, ініціювати та впроваджувати соціальні зміни на засадах партнерства для вирішення складних соціальних проблем в умовах сучасних соціальних викликів і трансформацій (УК 02);

– **програмні результати навчання**: Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження (ПРН 02); Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук (ПРН 04); Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості. (ПРН 06); Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження. (ПРН 07); Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності (ПРН 13); Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності (ПРН 14); Розробляти соціальні проєкти на високопрофесійному рівні (ПРН 16); Розробляти, апробувати та втілювати соціальні проєкти і технології (ПРН 19); Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність (ПРН 20); Здійснювати соціальне консультування різних груп населення та категорій клієнтів, використовуючи сучасні методи, технології та кризові інтервенції для підтримки, стабілізації, адаптації та відновлення соціальних функцій особистості, забезпечуючи міждисциплінарний підхід, етичність та ефективність допомоги (ПРН 21); Впроваджувати інноваційні методи, практики та сучасні цифрові технології у соціальній роботі, професійно розвиватися, ініціювати та впроваджувати соціальні зміни на засадах партнерства для вирішення складних соціальних проблем в умовах сучасних соціальних викликів і трансформацій (ПРН 22).

Мета дисципліни. Формування знань здобувачів з теоретичних та практико-орієнтованих проблем соціальної роботи та консультування, логіки процесу соціальної роботи, прийомів аналізу та передбачення його подальшого розвитку.

Предмет дисципліни. Теоретичні і практичні засади інноваційних методів, технологій та практики в системі соціальної роботи та консультування.

Завдання дисципліни. Формувати знання здобувачів з теоретичних основ інноваційних методів, технологій та практики в сфері соціальної роботи та консультування, основних етапів реалізації, методики та методів їх трансформації, застосування інноваційних технологій в сфері соціальної роботи та консультування.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *знати* основні поняття дисципліни; критично *оцінювати* та етично *використовувати* результати наукових розвідок інших дослідників; *збирати та аналізувати* способи та методи реалізації інноваційних технологій соціальної роботи; *аналізувати* доцільність тих чи інших інноваційних технологій та *оцінювати* динаміку їх реалізації; *впроваджувати* результати наукового пошуку в практичну діяльність.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Практичні заняття	СРС	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Соціальна інноватика у структурі наукового знання	2	2	6	2	2	8
Тема 2. Соціальні технології у соціальній роботі	2		6			8
Тема 3. Класифікація соціальних нововведень	2	2	6			8
Тема 4. Теоретичні основи впровадження інноваційних технологій у соціальній роботі	2		6			8
Тема 5. Сучасні наукові аспекти розвитку соціальних технологій	2	2	6	2	2	8
Тема 6. Виховні технології як спосіб діяльності соціального працівника	2		6			8
Тема 7. Дискусійні технології у роботі соціального працівника	2	2	6			8
Тема 8. . Інноваційні форми та методи у соціальній роботі	2	2	6	2		8
Тема 9. Інноваційні підходи у роботі з молодим подружжям	2		6			8
Тема 10. Інноваційна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування	2	2	6			8
Тема 11. Інновації у соціальній роботі з літніми людьми	2		6			8
Тема 12. Інновації у соціальній роботі з дітьми раннього дитячого та дошкільного віку	2	2	6			8
Тема 13. Інновації у соціальній роботі з підлітками	2	2	6	2		8
Тема 14. Інновації у соціальній роботі з молоддю	2		6			8
Тема 15. Інновації у соціальній роботі з жінками	2	2	8	2		12
Тема 16. Інноваційна діяльність соціального працівника	2		8			12
Разом:	32	18	100	10	4	136

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Соціальна та педагогічна інноватика у структурі наукового знання 1. Сутність та структура інноватики. 2. Загальне поняття про інновацію. Класифікація соціальних та педагогічних інновацій. 3. Життєвий цикл інновацій (етапи розвитку інновацій). <i>Література:</i> [1 (с. 17-31); 5 (с. 5-28)]	2
2	Тема 2. Соціальні та соціально-педагогічні технології у соціальній роботі 1. Сутність соціальних та соціально-педагогічних технологій. 2. Еволюція поняття «технологія». 3. Структура, ознаки та предмет технології. 4. Класифікація соціальних та соціально-педагогічних технологій. <i>Література:</i> [1 (с. 56-78); 4 (с. 138-140); 5 (с. 191-219)]	2
3	Тема 3. Класифікація соціальних та соціально-педагогічних нововведень 1. Типологія нововведень. 2. Види інновацій у соціальній роботі. 3. Критерії інновацій. <i>Література:</i> [1 (с. 72-75); 3 (с. 5-11); 4 (с. 140-143); 5 (с. 191-236)]	2
4	Тема 4. Теоретичні основи впровадження інноваційних технологій у соціальній роботі 1. Особливості та структурні типи інноваційних соціальних та соціально-педагогічних технологій. 2. Види впроваджень. 3. Фактори, які впливають на впровадження інноваційних технологій у соціальній роботі. <i>Література:</i> [2 (с. 15-44); 3 (с. 131-134); 5 (с. 20-28)]	2
5	Тема 5. Сучасні наукові аспекти розвитку соціальних та соціально-педагогічних технологій 1. Основні підходи до вивчення соціальних та соціально-педагогічних технологій. 2. Роль та місце інноваційних технологій у соціальній роботі. 3. Виокремлення інноваційних технологій у спеціальну галузь науки. <i>Література:</i> [1 (с. 38-55); 2 (с. 86-93); 5 (с. 201-219)]	2
6	Тема 6. Виховні технології як спосіб соціально-педагогічної діяльності 1. Сутність, зміст та етапи технології виховання. 2. Комплексний підхід до технології виховання. 3. Виховний ідеал у технології виховання. 4. Умови оптимального вибору форм та методів технології виховання. <i>Література:</i> [1 (с. 56-71); 2 (с. 111-124); 3 (с. 76-83)]	2
7	Тема 7. Дискусійні технології у роботі соціального працівника 1. Сутність дискусійного підходу. 2. Організація дискусії. 3. Етапи проведення диспуту. <i>Література:</i> [1 (с. 45-77); 2 (с. 80-115); 3 (с. 52-63)]	2

8	Тема 8. Інноваційні форми та методи у соціальній роботі 1. Поняття «метод» у соціальній роботі. 2. Зміни у існуючих та виникнення нових інноваційних форм і методів соціальної роботи. 3. Методи індивідуальної, групової та общинної соціальної роботи. <i>Література:</i> [2 (с. 47-63); 3 (с. 37-41); 4 (с. 116-138)]	2
9	Тема 9. Інноваційність у роботі з сім'єю 1. Інноваційні технології соціальної роботи з сім'ями різного типу. 2. Методи соціальної роботи з сім'ями різного типу. 3. Організаційні форми у роботі з сім'єю. <i>Література:</i> [2 (с. 15-44); 4 (с. 151-154); 5 (с. 278-301)]	2
10	Тема 10. Інноваційні підходи у роботі з молодим подружжям 1. Сутність проблем молодого сім'ї. 2. Соціальні технології роботи з молодим подружжям. 3. Стратегії і тактики подолання внутрішньоособистісних конфліктів молодого подружжя. <i>Література:</i> [2 (с. 15-44); 4 (с. 151-154); 5 (с. 278-301)]	2
11	Тема 11. Інноваційна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування 1. Сучасні технології роботи з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. 2. Інноваційні технології соціальної опіки та піклування. <i>Література:</i> [3 (с. 86-104); 4 (с. 98-125); 5 (с. 151-152)]	2
12	Тема 12. Інновації у соціальній роботі з літніми людьми 1. Особливості, перспективні напрями та організація соціальної роботи з літніми людьми. 2. Інноваційні технології соціальної роботи з людьми похилого віку. 3. Компетентність соціального працівника у роботі з людьми похилого віку. <i>Література:</i> [3 (с. 57-90); 5 (с. 323-338)]	2
13	Тема 13. Інновації у соціальній роботі з дітьми раннього дитячого та дошкільного віку 1. Використання сенситивних періодів у соціальній роботі з дітьми раннього дитячого та дошкільного віку. 2. Технології раннього розвитку та розвивальні технології у роботі з дітьми раннього дитячого та дошкільного віку. 3. Особливості соціальної роботи з дітьми раннього дитячого та дошкільного віку в малонаселених пунктах. <i>Література:</i> [2 (с. 35-56); 3 (с. 126-150)]	2
14	Тема 14. Інновації у соціальній роботі з підлітками 1. Нові стратегічні напрями соціально-педагогічного впливу на підлітків. 2. Роль технології самоврядування у роботі з підлітками. 3. Технології адаптації у роботі з підлітками. 4. Технології супроводу підлітків з акцентуаціями характеру. <i>Література:</i> [2 (с. 31-34); 3 (с. 151-172)]	2
15	Тема 15. Інновації у соціальній роботі з молоддю 1. Проблеми молоді та державна молодіжна політика. 2. Соціальний інтелект та сценарне програмування особистості. 3. Нові технології соціальної роботи з молоддю. <i>Література:</i> [2 (с. 173-185); 3 (с. 173-192)]	2

16	Тема 16. Інновації у соціальній роботі з жінками 1. Жінка та соціокультурне середовище. Особливості соціальних проблем жінок. 2. Соціальний захист жінок. 3. Технології соціальної роботи з жінками в сучасних умовах. <i>Література:</i> [2 (с. 63-64); 3 (с. 160-172); 5 (с. 302-322)]	2
Разом:		32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Тема 1. Соціальна та педагогічна інноватика у структурі наукового знання 1. Сутність та структура інноватики. 2. Загальне поняття про інновацію. Класифікація соціальних та педагогічних інновацій. 3. Життєвий цикл інновацій (етапи розвитку інновацій). <i>Література:</i> [1 (с. 17-31); 5 (с. 5-28)]	2
2	Тема 8. Інноваційні форми та методи у соціальній роботі 1. Поняття «метод» у соціальній роботі. 2. Зміни у існуючих та виникнення нових інноваційних форм і методів соціальної роботи. 3. Методи індивідуальної, групової та общинної соціальної роботи. <i>Література:</i> [2 (с. 47-63); 3 (с. 37-41); 4 (с. 116-138)]	2
3	Тема 9. Інноваційність у роботі з сім'єю 1. Інноваційні технології соціальної роботи з сім'ями різного типу. 2. Методи соціальної роботи з сім'ями різного типу. 3. Організаційні форми у роботі з сім'єю. <i>Література:</i> [2 (с. 15-44); 4 (с. 151-154); 5 (с. 278-301)]	2
4	Тема 15. Інновації у соціальній роботі з молоддю 1. Проблеми молоді та державна молодіжна політика. 2. Соціальний інтелект та сценарне програмування особистості. 3. Нові технології соціальної роботи з молоддю. <i>Література:</i> [2 (с. 173-185); 3 (с. 173-192)]	2
5	Тема 16. Інновації у соціальній роботі з жінками 1. Жінка та соціокультурне середовище. Особливості соціальних проблем жінок. 2. Соціальний захист жінок. 3. Технології соціальної роботи з жінками в сучасних умовах. <i>Література:</i> [2 (с. 63-64); 3 (с. 160-172); 5 (с. 302-322)]	2
Разом:		10

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ практикт. заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Соціальна та педагогічна інноватика у структурі наукового знання Література: [1 (с. 17-31); 5 (с. 5-28)]	2
2	Соціальні та соціально-педагогічні технології у соціальній роботі Література: [1 (с. 56-78); 4 (с. 138-140); 5 (с. 191-219)]	2

3	Класифікація соціальних та соціально-педагогічних нововведень Література: [1 (с. 72-75); 3 (с. 5-11); 4 (с. 140-143); 5 (с. 191-236)]	2
4	Теоретичні основи впровадження інноваційних технологій у соціальній роботі Література: [2 (с. 15-44); 3 (с. 131-134); 5 (с. 20-28)]	2
5	Сучасні наукові аспекти розвитку соціальних та соціально-педагогічних технологій Література: [1 (с. 38-55); 2 (с. 86-93); 5 (с. 201-219)]	2
6	Виховні технології як спосіб соціально-педагогічної діяльності Література: [1 (с. 56-71); 2 (с. 111-124); 3 (с. 76-83)]	2
7	Дискусійні технології у роботі соціального працівника Література: [1 (с. 45-77); 2 (с. 80-115); 3 (с. 52-63)]	2
8	Інноваційні форми та методи у соціальній роботі Література: [2 (с. 47-63); 3 (с. 37-41); 4 (с. 116-138)]	2
9	Інноваційність у роботі з сім'єю Література: [2 (с. 15-44); 4 (с. 151-154); 5 (с. 278-301)]	2
Разом:		18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Інноваційні процеси в соціальній роботі Література: [1 (с. 7-11), 4 (с. 5-12, с. 26-29), 11 (с. 7-17), 20 (с. 11-24)]	2
2	Інновації в соціальній роботі з різними типами клієнтів Література: [1 (с. 19-27), 4 (с. 31-38), 11 (с. 17-21), 20 (с. 82-94), 22 (с. 45)]	2
Разом:		4

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань (написання тез), тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	8
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	8
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	8
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	8

5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	8
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-6.	8
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Консультація з вибору теми ІДЗ.	8
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т14, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т15, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	12
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 7-16. Захист ІДЗ.	12
Разом:		84

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи здобувачів

1. Інноваційні підходи у соціальній роботі: сутність та класифікація.
2. Технології кейс-менеджменту в соціальній роботі: нові тенденції.
3. Використання коучингу в практиці соціальної роботи.
4. Інноваційні методи групової соціальної роботи з молоддю.
5. Практики медіації у вирішенні соціальних конфліктів.
6. Арт-терапія як інноваційна технологія соціальної роботи.
7. Інтернет-технології та цифрові сервіси у сучасній соціальній роботі.
8. Гейміфікація як інноваційний метод у соціальній роботі з підлітками.
9. Технології дистанційного консультування у соціальній роботі.
10. Інноваційні методи роботи з сім'ями у кризових ситуаціях.
11. Використання майндфулнес-практик у соціальній роботі.
12. Соціальні інновації у сфері підтримки людей з інвалідністю.
13. Інноваційні підходи до роботи з людьми похилого віку.

14. Технології волонтерства як інноваційна практика соціальної роботи.
15. Позитивна психотерапія в системі соціальної роботи.
16. Використання технології «рівний-рівному» у соціальній роботі.
17. Соціальні стартапи та підприємництво у практиці соціальної роботи.
18. Інноваційні методи профілактики соціальних девіацій серед молоді.
19. Екологічна соціальна робота: нові практики та інструменти.
20. Використання цифрових платформ у supervізії соціальних працівників.
21. Інноваційні методи ресоціалізації учасників бойових дій.
22. Технології розвитку емоційної компетентності в соціальній роботі.
23. Використання VR- і AR-технологій у соціальній роботі.
24. Психодрама як інноваційна практика групової роботи.
25. Інноваційні технології профілактики професійного вигорання соціальних працівників.
26. Використання мобільних застосунків у соціальній підтримці населення.
27. Соціальний дизайн як інноваційний інструмент у практиці соціальної роботи.
28. Технології фасилітації в роботі з громадами.
29. Інноваційні методи інклюзивної освіти в соціальній роботі.
30. Використання сторітелінгу як технології у практиці соціальної роботи.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати доповідь за однією з запропонованих тем при дотриманні узгоджених з викладачем термінів їх виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 1 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Перший семестр											Сума балів	
Практичні заняття (мінімум 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ*		Іспит
Т 1-2	Т 3-4	Т 5-6	Т 7-8	Т 9-10	Т 11-12	Т 13-14	Т 15-16	Т1-6	Т7-16			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-
24-40								6-10		6-10	24-40	100**

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом
		Другий семестр					Сума балів
Практичне заняття		Контрольна робота		Тестовий контроль	ІДЗ*	Іспит	
1	2	Якість виконання	Захист роботи	Т1-16			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
3-5	3-5	12-20	3-5	3-5	6-10	30-50	60-100
6-10		15-25		3-5	6-10	30-50	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12		20

*Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.*

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням наведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
1	2
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач вищої освіти не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач

	вищої освіти у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці доповіді у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за її оприлюднення.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 30 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	18–22	23–26	27–30
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	18	24	30
Разом:	30		50

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Положення «Про порядок здійснення інноваційної діяльності».
2. Сутність соціальної та соціально-педагогічної педагогічної інновації.
3. Основні ознаки інновацій.
4. Повний цикл і послідовність фаз і стадій інноваційного процесу.
5. Механізми стимулювання творчості соціальних працівників.
6. Підходи до класифікації соціальних інновацій.
7. Сутність соціальних технологій як суспільного явища.
8. Проблеми, які можна вирішувати у суспільстві за допомогою соціальних технологій.
9. Види соціальних технологій.
10. Основні напрями інноваційної діяльності в соціальній роботі.
11. Основні види педагогічних нововведень за франц. вченим Е. Брансуїком.
12. Життєвий цикл нововведення.
13. Види новизни.
14. Завдання та особливості інновацій в соціальній сфері.
15. Зміст та специфіка технологій соціальної роботи як виду професійної діяльності.
16. Етапи інноваційного процесу.
17. Поняття про інноваційні соціальні технології.
18. Поняття інноваційної діагностики.
19. Етапи здійснення інноваційної діагностики.
20. Основна мета та завдання інноваційних соціальних технологій.
21. Особливості інноваційних соціальних технологій.
22. Результати педагогічної творчості.
23. Алгоритм впровадження нового.
24. Структура педагогічної інноватики.
25. Типологія нововведень.
26. Види інновацій у системі освіти.
27. Критерії педагогічних інновацій.
28. Рівні нововведень.
29. Еволюція поняття «педагогічна технологія». Історичні аспекти педагогічних технологій. Періоди трансформації змісту понять «педагогічна технологія», «технологія в освіті», «технологія освіти».
30. Сутність педагогічної технології у працях вітчизняних дослідників: В.П. Безпалько, М.В. Кларин, Г.К. Селевко та ін.
31. Сутність та структура педагогічної технології. Структура педагогічної технології за Г.К. Селевком.
32. Виокремлення педагогічної технології в спеціальну галузь гуманітарної науки. Основні етапи розвитку педагогічної технології як науки.
33. Предмет педагогічної технології.
34. Основні ознаки педагогічної технології.

35. Обґрунтування класифікації педагогічних технологій. Класифікація педагогічної технології як науки (А. Нісімчук).
36. Класифікація педагогічних технологій за Г. Селевком.
37. Класичні та альтернативні педагогічні технології.
38. Педагогічні технології початкового навчання.
39. Педагогічні технології закладів нового типу.
40. Особистісно-орієнтовані технології.
41. Сутність та зміст технології виховання.
42. Етапи технології виховання.
43. Виховний ідеал у технології виховання (у системі виховної роботи). Сучасний виховний ідеал.
44. Комплексний підхід до технології виховання.
45. Зміст та тематика виховних справ.
46. Умови оптимального вибору форм і методів технології виховання.
47. Сутність дискусійного підходу. Характеристики дискусії. Функції дискусії.
48. Організація дискусії.
49. Види диспутів. Етапи проведення диспуту.
50. Умови здійснення інноваційної діяльності в Україні.
51. Інноваційна діяльність соціального працівника.
52. Поняття «індивідуальність соціального працівника».
53. Концептуальна модель індивідуальності соціального працівника.
54. Антиінноваційні бар'єри та шляхи їх подолання.
55. Педагогічна технологія і педагогічна майстерність.
56. Педагогічна технологія і педагогічна творчість.
57. Характеристика соціального працівника-технолога (теоретична і «практична» моделі).
58. Проблема технологізації процесу навчання і виховання у педагогічній спадщині А.С. Макаренка.
59. Педагогічна технологія і наукова організація праці соціального працівника.
60. Характеристика педагогічної технології як системи.
61. Основні напрями інноваційної діяльності в соціальній роботі.
62. Сучасний стан рівнів впровадження інноваційних соціальних технологій. Основні види впроваджень.
63. Фактори, які впливають на успішне впровадження і використання інноваційних соціальних технологій.
64. Основні інноваційні технології соціальної роботи у випадку сімейного насильства.
65. Рівні технологій соціальної роботи з неблагополучною у виховному плані сім'єю.
66. Інноваційні методи соціальної роботи з сім'ями різного типу.
67. Сутність інноваційних соціально-педагогічних методів у роботі з різними типами сімей.
68. Сутність методу «рівний-рівному» та вуличної соціальної роботи у роботі з різними типами сімей.
69. Основні інноваційні форми індивідуальної соціальної роботи з різними типами сімей.
70. Основні інноваційні форми групової соціальної роботи з різними типами сімей.
71. Основні інноваційні форми вуличної соціальної роботи з різними типами сімей.
72. Інноваційні технології соціальної опіки і піклування в Україні.
73. Сутність інноваційних напрямків роботи соціальних працівників з дітьми-сиротами та дітьми позбавлених батьківського піклування.

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Інноваційні методи, технології та практики в системі соціальної роботи» в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. В модульному середовищі є всі матеріали, які потрібні здобувачам освіти.

13 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Базиль Л. Формування ІКТ-компетентності соціального працівника як складний і безперервний процес URL: : [http:// elibrary.kubg.edu.ua>2982/1/Bazil_L_2.pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua>2982/1/Bazil_L_2.pdf).
2. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти» колективна монограф. Тернопіль ЗУНУ, 2022 560с.
3. Савельчук І. Б., Котикова О. М. Інновації як чинник якісних змін у соціальній роботі та суспільній сфері Інститут інформаційних технологій і засобів навчання. 2022 URL:: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743690/1/>
4. Семігіна Т. В. Цифрові компетентності соціальних працівників: готовність до навчання літніх людей цифровим технологіям Збірник наукових праць. 2021, 540с.
5. Сутність поняття ІКТ-компетентності педагога. URL: <http://http://refdb.ru>look/1758637.html>.
6. Artificial Intelligence URL:<https://www.mckinsey.com/featured-insights/artificial-intelligence>
7. Bosgraaf L., et al. Art therapy for psychosocial problems in children and adolescents: L. Bosgraaf et al. Frontiers in Psychology, 2020. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2020.584685/full>.
8. Open social innovation: систематичний огляд (практики відкритих соціальних інновацій) 2024, с. 115-160, URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S004016252500191X>
9. Thaller M. Controversies around the Digital Humanities: An Agenda. Historical Social Research. Historische Sozialforschung. 2023. Vol. 37. No. 3(141). P. 7–23. URL: <https://www.jstor.org/stable/41636594>

Додаткова

1. Петрочко Ж.В. Сімейно орієнтований підхід у соціально-педагогічній роботі. Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки. Ніжин, 2016. № 1. С. 59–64.
2. Петрочко Ж.В., Кияниця З.П. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : пос. у 2-х ч. ; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с
3. Veretenko T., Lekholetova M. The formation of health-preserving competence as a task of the professional training of social pedagogues and workers in higher educational institutions Ukraine. Modern Technologies of Society Development. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019. P. 108–118. URL: http://pedagogika.wszia.opole.pl/ebook/2019_3.pdf (application date: 17.04.2019) ISBN 978-83-946765-6-8
4. Vainola R.Kh., Khliestova S.S. Characteristics of the experimental work on the formation of university student's deontological culture in the process of socioeducational work.- Science and education. Scientific and practical jornal, 4/CLVII

15 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.